

Ailede Gelirin Kullanımına İlişkin Karşılaşılan Problemlerin İncelenmesi

• Dr. Zeynep ÇOPUR

• Prof.Dr.Şükran ŞAFAK

Özet

Ankara ilinde yapılan bu araştırma, ailelerde gelirin kullanımı ile ilgili karşılaşılan problemleri incelemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür. Araştırma kapsamına farklı sosyoekonomik düzeyleri temsil eden semtlerde oturan aileler arasından Tabakalı Rasgele Örnekleme Yöntemine göre seçilen 625 aile alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ailelerin harcama planı yaptığı, ekonomik konularla ilgili bazen kayıt tuttuğu, geliri borçlar, harcama ve tasarruf arasında daha iyi dağıtma ve ihtiyaç ve istekleri önem derecesine göre sıralama konusunda gelir yetersizliği ve yeterince bilgi sahibi olmama nedeniyle problemle karşılaştıklarını belirttikleri saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ailenin Gelir Yönetimi, Ekonomik Problemler

Abstract

This study that is performed in Ankara has been planned and conducted in order to examine the problems on using of the income in the families. 625 families who were selected by the Levelled Random Sampling Method between the families who are living in the district which represent the different socioeconomic levels has been included by the study. In accordance with the results of study it is determined that the families mention that they have spending plans, they keep records on economic subjects sometimes, they point out that they have problems since they don't have adequate information and have insufficient income in accordance with distributing better the income between the debts, expenses and savings and with arranging the importance level of their wants and needs.

Keywords: Income Management of the Family, Economic Problems

• Giriş

Günümüzde aileler enflasyon, kredi bulunabilirliği, yatırım fırsatları gibi makro ekonomik çevrede yer alan belli ekonomik güçlerin baskısı nedeniyle kaynaklarının etkin bir şekilde yönetimine ihtiyaç duyarlar (Sproles, Marlowe, 1986; Terzioğlu, 1990), Böyle bir ortamda ailenin, gelirin kullanılmasıyla ilgili davranışları bir yandan kendi sosyal ve ekonomik refahını diğer yandan ülke ekonomisini, mal üretimini, gelir dağılımını ve tüketim mallarını etkilemektedir (Terzioğlu, 1987; Terzioğlu, Şafak, 1988). Gelir, tasarruf ve borçlanma olanakları, tüketim eğilim ve kalıplarının oluşmasında belirleyici rol oynar. Bu nedenle ailede gelirin kullanım biçimi aile yaşamının hayati elementlerinden birisidir. Yaşam kalitesinin yükseltilmesi için paranın kullanımının bugün ve gelecek için planlanması, tüketim ve tasarruf arasında başarılı bir dengenin kurulması elzemdir (Baloğlu, 1977; Terzioğlu, 1987; Terzioğlu, Şafak, 1988).

Ailenin ekonomik faaliyetlerinden harcama, isteklerin tatmin edilmesi ve ihtiyaçların karşılanması amacıyla mal ve hizmetlerin satın alınması ve kullanılmasıdır (Fitzsimmons, Williams, 1974). Aile mevcut gelirin tümünü tüketim ihtiyaçlarını karşılamak için kullanabilir veya bir kısmını yaşam düzeyini yükseltmek amacıyla, net varlığını ve mali güvenliğini arttırmak için **biriktirebilir (Hira, 1987)**.

Aileler, tasarrufta bulunamamış veya bulunamamışlarsa ya da gelirlerine oranla daha fazla harcama yaparlarsa ihtiyaçlarını karşılamak için borçlanmak durumunda kalabilirler. Borç bir yandan ailenin ekonomik güvenliğini sarsabileceği gibi öte yandan ailenin hedeflerine ulaşmasına da yardımcı olabilir (Fitzsimmons, 1951).

Geçmişten günümüze ekonomilerin gelişmesi ile birlikte borçlanma yöntemlerinde de farklılıklar meydana gelmiştir. Eskiden eş, dost, akraba arasında birebir gerçekleştirilen borç verme işlemi günümüzde kurumsallaşmış, genellikle çağdaş ekonomilerin vazgeçilmez kurumu bankalar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir (Baloğlu, 1997). Elde edilen verilere göre aileler son yıllarda oluşan ekonomik değişikliklere uyum sağlamakta güçlük çekmektedirler. Tüketici kredilerindeki artış birçok ailenin yaşam düzeyini korumak için günden güne artan bir şekilde kredi kullanıldığını göstermektedir. Bugün ailelerin çoğunluğu yıllık gelirlerinin büyük bir kısmını kredi veren kişi ya da kuruluşlara borçlanma karşılığında ödemektedirler. Bu nedenle aileler ekonomik problemlerinin

çözümünde gelir yönetimi becerisine ihtiyaç duyarlar (Godwin, Carroll, 1986; Varcoe, 1990).

Ekonomik durumu iyi bir şekilde değerlendirmek ve yönlendirmek yaşamda bazı sorumluluk ve zorluklarla başarılı bir şekilde mücadele etmeye olanak sağlayarak yaşamı daha doyurucu hale getirmede yardımcı olacaktır (Garman, Fogue, 1988).

Pekçok aile parasını harcama ve sonunda refah düzeyine ulaşma konusunda akıllıca kararlar vermek ister. Bu amaçlara ulaşmak ve yaşanan problemleri azaltabilmek için kayıt tutma, bütçe yapma, para idaresi, kredi kullanımı, tasarruf gibi bazı finansal aktiviteleri öğrenmek gerekir (Garman, Fogue, 1988). Bu nedenle bu araştırma ailelerin gelirin kullanımı ile ilgili karşılaştıkları problemlerini incelemek amacıyla planlanmıştır ve yürütülmüştür.

• Araştırma Yöntemi

Araştırma bölgesi Ankara ili merkez ilçelerine bağlı semtlerdir. Farklı sosyoekonomik düzeyleri temsil eden semtlerin belirlenmesinde "Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı'nın" hizmet içi eğitimde kullandıkları verilerden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamına alınacak ailelere ulaşmada ASKİ Genel Müdürlüğü'nün abone kayıtlarından yararlanılmış ve Tabakalı Rasgele Örnekleme Yöntemine göre hesaplanan N=625 sayısına ulaşılmıştır. Araştırma verileri, Temmuz-Kasım 2000 tarihleri arasında araştırmacı tarafından hazırlanan anket formuna bağlı kalınarak ailede gelirin kullanımına karar veren kişilerle (gelirin kullanımına kadın ve erkeğin birlikte karar verdiği ailelerde ise eşlerden herhangi biri ile) yüz yüze yapılan mülakatlar sonucu toplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların değerlendirilmesi "Ki-kare Analizi" ile yapılmış ve testlerin uygulanmasında önemlilik sınırı $\alpha=0.05$ alınmıştır.

• Bulgular ve Tartışma

Aileler Hakkında Bilgiler

Araştırma kapsamına ailelerin %42.0'sinin yüksek gelir grubunda olduğu, %53.0'ünün ev sahibi, %54.4'ünün araba sahibi olduğu, %55.0'inin bankalardan kredi kullanmadığı ve %42.2'sinin her zaman kredi kartı kullandığı belirlenmiştir. Görüşme yapılan kişiler arasında %42.2 ile "24-35" yaş grubunda olanlar, %50.9 ile yükseköğrenim görenler ve %66.7 ile ücretli olarak çalışanlar ilk sırada yer almaktadır.

• Ailelerde Gelirin Kullanımına İlişkin Bilgiler

- Ailelerde Gelirin Kullanımına Karar Veren Kişi

Araştırma kapsamına alınan ailelerde gelirin nerelere nasıl harcanacağına kadın-erkek birlikte karar verenler (%67.7) ilk sırayı alırken, ikinci sırayı ise erkeklerin aldığı (9622.4) dikkat çekmektedir. Terzioğlu (1973), Terzioğlu ve Şafak (1988), Terzioğlu ve Çopur (2000), Wells (1959), Hira (1987) tarafından yapılan çalışmalarda da ailelerin çoğunluğunda gelirin nerelere ve nasıl harcanacağına kadın-erkeğin birlikte karar verdiği bulunmuştur. Terzioğlu (1978) tarafından yapılan araştırmada ise ailelerin %60.5'inde gelirin nerelere nasıl harcanacağına aile reisi karar vermektedir. Ailelerde Harcama Planı Yapma Durumu Harcama planı tüketim ve tasarrufu planlamaya yardımcı olmaktadır (Unger, Wolf, 1978). Bu araştırmada ailelerin %59.5'i her zaman harcama planı yaptıklarını belirtmişlerdir (Tablo 1). Varcoe (1990) tarafından yapılan araştırmaya göre de ailelerin %62.0'si harcama planı yapmaktadır. Godwin ve Carroll'un (1986) yaptıkları araştırmada ise harcama planı yapmayan ailelerin yüksek oranda olduğu saptanmıştır.

Ailede gelirin kullanımına karar veren kişinin öğrenim düzeyi arttıkça her zaman harcama planı yaptığını belirtenlerin oranı azalmaktadır (ilköğrenim ve daha az %70.2, ortaöğrenim %61.1, yükseköğrenim %54.7) ($P<0.05$) (Tablo 1). Bu çalışmada öğrenim düzeyi ile harcama planı yapma durumu arasında ters orantılı bir ilişki bulunmuştur.

Harcama planı yapma durumu ailelerin gelir düzeylerine göre incelendiğinde, yüksek gelir düzeyinde her zaman harcama planı yaptığını belirtenler (%61.5) ilk sırayı almakta, bunu düşük (%60.4) ve orta (%54.3) gelir düzeyindeki aileler izlemektedir ($P<0.05$) (Tablo 1). Yüksek gelir düzeyindeki ailelerde daha fazla harcama planı yapılması artan servet nedeniyle ailelerin ekonomik kaynaklarının yönetimi için daha fazla planlama yapmalarından kaynaklanabilir.

- Ailelerde Ekonomik Konularda Kayıt Tutma Durumu

Araştırma kapsamına alınan aileler arasında ekonomik konularda bazen kayıt tuttuğunu belirtenler (9640.3) yüksek orandadır (Tablo 2). Varcoe (1990) tarafından yapılan araştırmaya göre de ailelerin çoğunluğunun (%65.0) ekonomik konularda kayıt tuttuğu saptanmıştır. Codwin ve Carroll'un (1986) yaptıkları araştırmada ise ekonomik konularla ilgili kayıt tutmayan ailelerin yüksek oranda olduğu bulunmuştur.

Ekonomik konularda yükseköğrenim görenlerde bazen (%46.5), ortaöğrenim görenlerde her zaman (%40.4) kayıt tuttuğunu belirtenler, ilk ve daha az öğrenim görenlerde ise kayıt tutmadığını belirtenler (%40.4) önde gelmektedir ($P<0.05$) (Tablo 2). Bu durum öğrenim düzeyi düşük olan ailelerin ekonomik konularla (tasarruf, yatırım, borçlanma vb.) ilgili kayıt tutma konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları kanısını uyandırmaktadır.

Ailelerin ekonomik konularda kayıt tutma durumu gelir düzeylerine göre incelendiğinde, orta ve yüksek gelir düzeyinde bazen kayıt tuttuğunu belirtenler (orta %50.0, yüksek %41.2), düşük gelir düzeyinde ise kayıt tutmadığını belirtenler (%37.3) yüksek orandadır

Tablo 7. Ailelerin Harcama Planına Sahip Olma Durumlarına ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Harcama Planına Sahip Olma						TOPLAM	
		Her zaman		Bazen		Hiçbir zaman			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Öğrenim Düzeyi	İlköğr. ve daha az	80	70,2	21	18,4	13	11,4	114	18,2
	Ortaöğrenim	118	61,1	62	32,1	13	6,7	193	30,9
	Yükseköğrenim	174	54,7	127	39,9	17	5,3	318	50,9
	Toplam	372	59,5	210	33,6	43	6,9	625	100,0
X ²		X ² =19,719 sd=4, P<0,05							
Gelir Düzeyi	Düşük	136	60,4	72	32,0	17	7,6	225	36,0
	Orta	75	54,3	54	39,1	9	6,5	138	22,1
	Yüksek	161	61,5	84	32,1	17	6,5	262	41,9
	Toplam	372	59,5	210	33,6	43	6,9	625	100,0
X ²		X ² =2,662 sd=4, P>0,05							

Tablo 2 : Ailelerin Ekonomik Konularda Kayıt Tutma Durumlarına ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Ekonomik Konularda Kayıt Tutma						TOPLAM	
		Her zaman		Bazen		Hiçbir zaman		Sayı	%
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Öğrenim Düzeyi	İlköğr.ve daha az	31	27,2	37	32,5	46	40,4	114	18,2
	Ortaöğrenim	78	40,4	67	34,7	48	24,9	193	30,9
	Yükseköğrenim	99	31,1	148	46,5	71	22,3	318	50,9
	Toplam	208	33,3	252	40,3	165	26,4	625	100,0
χ^2		$\chi^2=21,540$ sd=4, P<0,05							
Gelir Düzeyi	Düşük	66	29,3	75	33,3	84	37,3	225	36,0
	Orta	45	32,6	69	50,0	24	17,4	138	22,1
	Yüksek	97	37,0	108	41,2	57	21,8	262	41,9
	Toplam	208	33,3	252	40,3	165	26,4	625	100,0
χ^2		$\chi^2=24,729$ sd=4, P<0,05							

(P<0.05) (Tablo 2). Bu sonuç bir önceki bulguya paralel olarak düşük gelir düzeyindeki ailelerin öğrenim düzeyi daha az olan aileler olduğu ve bilgi eksikliği nedeniyle kayıt tutmadıkları kanısını uyandırmaktadır.

- Ailelerde İhtiyaç ve İstekleri Önem Derecesine Göre Sıralama Konusunda Problemlerle Karşılaşma Durumu

Çok az aile bütün isteklerini karşılayacak gelire sahip olsa da yaşam döngüsü içinde ihtiyaçların gerekliliğinin ve önceliğinin belirlenmesi çok önemlidir. Çünkü ailelerin kendilerine mutluluk verecek istekleri değişiklik göstermektedir (Nick, Walters, Kaye, 1984).

Bu araştırmada ailelerin %42.4'ü ihtiyaç ve isteklerini önem derecesine göre sıralama konusunda bazen problemle karşılaştıklarını belirtmişlerdir (Tablo 3).

İlk ve daha az öğrenim görenlerde ihtiyaç ve istekleri önem derecesine göre sıralama konusunda her zaman (%66.7), orta ve yüksek öğrenim görenlerde ise bazen problemle karşılaştığını belirtenler (ortaöğrenim %47.2, yükseköğrenim %48.7) yüksek orandadır (P<0.05) (Tablo 3).

İhtiyaç ve istekleri önem derecesine göre sıralama konusunda, düşük gelir düzeyinde her zaman (%52.0), orta ve yüksek gelir düzeyinde bazen (orta %50.0, yüksek %43.5) problemle karşılaştığını belirtenler önde gelmektedir (P<0.05) (Tablo 3).

- Ailelerde Geliri Borçlar, Harcama ve Tasarruf Arasında Daha İyi Dağıtma Konusunda Problemlerle Karşılaşma Durumu

Ailelerin %43.4'ü gelirlerini borçlar, harcama ve tasarruf arasında daha iyi dağıtma konusunda bazen problemle karşılaştıklarını belirtmişlerdir (Tablo 4). Çopur ve Terzioğlu (2000) tarafından yapılan araştırmada

ailelerin gelirin kullanımına ilişkin karşılaştıkları güçlükler arasında "geliri harcama, tasarruf, yatırım ve borçlanma arasında daha iyi dağıtma konusunda güçlükle karşılaştığını" belirtenlerin (%24.7) ikinci sırada yer aldığı bulunmuştur.

İlk ve daha az öğrenim görenlerde geliri borçlar, harcama ve tasarruf arasında daha iyi dağıtma konusunda her zaman (%69.3), orta ve yüksek öğrenim görenlerde ise bazen problemle karşılaştığını belirtenler (yüksek %49.7, orta 9649.2) önde gelmektedir (P<0.05) (Tablo 4).

Geliri borçlar, harcama, tasarruf arasında daha iyi dağıtma konusunda düşük gelir düzeyinde her zaman (%54.7), orta gelir düzeyinde bazen (%51.4), yüksek gelir düzeyinde ise birbirine yakın oranlarda bazen problemle karşılaştığını (%45.4) ve hiçbir zaman problemle karşılaşmadığını belirtenler (%45.0) yüksek orandadır (P<0.05) (Tablo 4).

• Ailelerde Gelirin Kullanımı Konusunda Problemlerle Karşılaşma Nedenleri

Gelirin kullanımı konusunda problemlerle karşılaşan aileler arasında (N=464) "gelir yetersizliği" nedeniyle problem yaşadıklarını belirtenler (%65.9) ilk sırada yer almakta, bunu "yeterince bilgi sahibi olmadığı" için problemle karşılaştığını belirtenler (%26.2) izlemektedir (Tablo 5). Çopur ve Terzioğlu (2000) tarafından yapılan araştırmaya göre de gelirin kullanımına ilişkin karşılaşılan güçlükler arasında "miktar olarak yetersiz" olduğunu belirten (%39.3) ailelerin önde geldiği saptanmıştır. Williams, Nail ve Deck (1976) tarafından yapılan

araştırmada ise ailelerin %6.0'sı gelirlerini tamamen yetersiz olarak görmektedir.

Ailede gelirin kullanımına karar veren kişinin öğrenim düzeyi arttıkça gelirin kullanımı konusunda "gelir yetersizliği" nedeniyle problemle karşılaştığını belirtenlerin oranı azalırken (ilköğrenim ve daha az %96.0, ortaöğrenim %75.4, yükseköğrenim %46.6) "yeterince bilgi sahibi olmama" nedeniyle problemle karşılaştığını belirtenlerin oranı artmaktadır (ilköğrenim ve daha az %4.0, ortaöğrenim %19,0, yükseköğrenim %40.4) (P<0.05) (Tablo 5). Bu bulgu öğrenim düzeyi yükseldikçe ailelerin gelirin kullanımına ilişkin bilginin önemi konusunda daha bilinçli oldukları izlenimini vermektedir.

Ailelerin gelir düzeyleri arttıkça gelirin kullanımı konusunda "gelir yetersizliği" nedeniyle problemle karşılaştığını belirtenlerin oranı azalırken (düşük %95.2,

düzeyindekilerden daha fazladır.

Ailelerin çoğunluğu ekonomik konularla ilgili kayıt tutmaktadır. Geliri borçlar, harcama ve tasarruf arasında daha iyi dağıtma, ihtiyaç ve istekleri önem derecesine göre sıralama konusunda bazen problemle karşılaştığını belirten ailelerin oranı önde gelmektedir. Ancak öğrenim ve gelir düzeyi arttıkça problemle karşılaşmadığını belirtenlerin oranı da artmaktadır.

Ailelerin çoğunluğu gelir yetersizliği nedeniyle gelirin kullanımı konusunda problemle karşılaşmaktadırlar. Öğrenim ve gelir düzeyi arttıkça gelir yetersizliği nedeniyle problemle karşılaştığını belirtenlerin oranı azalırken, yeterli bilgi sahibi olmama nedeniyle problemle karşılaştıklarını belirtenlerin oranı artmaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

Bugünkü enflasyonist ortamda ailelerin en azından mevcut yaşam düzeylerini koruyabilmeleri için

Tablo 3. Ailelerin İhtiyaç ve İsteklerini Önem Derecesine Göre Sıralama Konusunda Bir Problemle Karşılaşma Durumlarına ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		İhtiyaç ve İstekleri Önem Derecesine Göre Sıralama Konusunda Problemle Karşılaşma						TOPLAM	
		Her zaman		Bazen		Hiçbir zaman		Sayı	%
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Öğrenim Düzeyi	İlköğr.ve daha az	76	66,7	19	16,7	19	16,7	114	18,2
	Ortaöğrenim	40	20,7	91	47,2	62	32,1	193	30,9
	Yükseköğrenim	23	7,2	155	48,7	140	44,0	318	50,9
	Toplam	139	22,2	265	42,4	221	35,4	625	100,0
χ^2		$\chi^2=174,012$ sd=4, P<0,05							
Gelir Düzeyi	Düşük	117	52,0	82	36,4	26	11,6	225	36,0
	Orta	11	8,0	69	50,0	58	42,0	138	22,1
	Yüksek	11	4,2	114	43,5	137	52,3	262	41,9
	Toplam	139	22,2	265	42,4	221	35,4	625	100,0
χ^2		$\chi^2=203,449$ sd=4, P<0,05							

orta %61.4, yüksek %29.2) "yeterince bilgi sahibi olmama" nedeniyle problemle karşılaştığını belirtenlerin oranı artmaktadır (düşük %3.3, orta % 28.7, yüksek %55.2)(P<0.05) (Tablo 5).

• Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre; Ailelerin yarısından fazlası harcama planı yapmaktadır. Öğrenim düzeyi arttıkça harcama planı yaptığını belirtenlerin oranı azalmaktadır. Yüksek ve düşük gelir düzeyinde harcama planı yaptığını belirtenler orta gelir

kaynak yönetimi ile ilgili bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak amacıyla Ev Ekonomistlerince danışmanlık hizmeti verilmesi,

- Ailelerin ekonomik problemleri yalnızca gelir düzeylerinin düşük olmasından değil gelirlerini yönetme şekillerinden de kaynaklanabilmektedir. Ailelerin gelirin kullanımı konusunda karşılaştıkları problemleri en aza indirebilmek için etkin gelir yönetimini içeren eğitim programlarının konu ile ilgili uzmanlarca hazırlanarak örgün ve yaygın eğitim yoluyla eğitilmeleri önerilebilir.

Tablo 4: Ailelerin Gelirlerini Borçlar, Harcama, Tasarruf Arasında Daha İyi Dağıtma Konusunda Problemlerle Karşılaşma Durumlarına ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Geliri Daha İyi Dağıtma Konusunda Problemlerle Karşılaşma						TOPLAM	
		Her zaman		Bazen		Hiçbir zaman			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Öğrenim Düzeyi	İlköğr.ve daha az	79	69,3	18	15,8	17	14,9	114	18,2
	Ortaöğrenim	42	21,8	95	49,2	56	29,0	193	30,9
	Yükseköğrenim	48	15,1	158	49,7	112	35,2	318	50,9
	Toplam	169	27,0	271	43,4	185	29,6	625	100,0
χ^2		$\chi^2=150,231$ sd=4, P<0,05							
Gelir Düzeyi	Düşük	123	54,7	81	36,0	21	9,3	225	36,0
	Orta	21	15,2	71	51,4	46	33,3	138	22,1
	Yüksek	25	9,5	119	45,4	118	45,0	262	41,9
	Toplam	169	27,0	271	43,4	185	29,6	625	100,0
χ^2		$\chi^2=158,426$ sd=4, P<0,05							

Tablo 5: Ailelerin Gelirin Kullanımı Konusunda Problemlerle Karşılaşma Nedenlerine ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Problemlerle Karşılaşma Nedenleri								TOPLAM N=4464	
		Yet. Kay. Tutmama		Yet.Bil.Sah, Olmama		Ort.Değ. Amaç.Olmama		Gelir Yetersiz.			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Öğrenim Düzeyi	İlköğr.ve daha az	-	-	4	4.0	-	-	95	96.0	99	21.3
	Ortaöğrenim	-	-	27	19.0	8	5.6	107	75.4	142	30.6
	Yükseköğrenim	15	6.7	90	40.4	14	6.3	104	46.6	223	48.1
	Toplam	15	3.2	121	26.2	22	4.7	306	65.9	464	100,0
χ^2		$\chi^2=8288,883$ sd=6, P<0,05									
Gelir Düzeyi	Düşük	1	0.5	7	3.3	2	1.0	199	95.2	209	45.0
	Orta	2	2.0	29	28.7	8	7.9	62	61.4	101	21.8
	Yüksek	12	7.8	85	55.2	12	7.8	45	29.2	154	33.2
	Toplam	15	3.2	121	26.2	22	4.7	306	65.6	464	100,0
χ^2		$\chi^2=177,488$ sd=6, P<0,05									

• **Kaynaklar:**

1. -----(1988) Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği. Güncel Ekonomik Konularda TÜSİAD Kamuoyu Araştırması (Tasarruf, Özelleştirme, Vergiler, Enflasyon) İstanbul.
2. ----- (1990) T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü. 1987 Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi Sonuçları. Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara.
3. ATALAY, B., KONTAŞ, Y.M., BEYAZIT, S., MADENCİOĞLU, K. (1992) Devlet Planlama Teşkilatı Türk Aile Yapısı Araştırması. Yayın No: DPT:231 3. SPM:421. Ankara.
4. BALOĞLU, F. (1997) Tüketim Eğilimi ve Tüketimi Etkileyen Unsurlar. İ.Ü. İktisat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
5. ÇOPUR.Z., TERZİOĞLU.G. (2000) Ailelerin Tasarruf ve Yatırım Eğilimlerinin İncelenmesi. Ev Ekonomisi Dergisi. 6(6):40-48.
6. FITZSIMMONS.C. (1951) The Management of Family Resources. SanFrancisco: W.H. Freeman and Company.
7. FITZSIMMONS, C, WILLIAMS,F. (1974) The Family Economy Nature and Management of Resources. Ann Arbor, Michigan: Edwards Brothers, Inc.
8. GARMAN.E.T., FORGUE.R.E. (1988) Financial Planning and Recordkeeping. Personal Finance (Second Edition) Houghton Mifflin Company. Boston, U.S.A.
9. GODWIN,D.D., CARROLL.D.D. (1986) Financial Management and Behaviour of Husband and Wives. Journal of Consumer Studies and Home Economics.10(1): 77-96.
10. HIRA.T.K. (1987) Money Management Practices Influencing Household Asset Ownership. Journal of Consumer Studies and Home Economics. 11 (2):1 83-194.
11. LAREAU,G.A. (1986) Credit Counselling: The Light At the End of the Tunnel. Credit World, 69:8-11. (GODWIN,D.D., CARROLL.D.D. Financial Management and Behaviour of Husband and Wives. Journal of Consumer Studies and Home Economics, 10(1): 77-96,1986'dan alınmıştır.)
12. STINNETT.N., VVALTERSJ., KAYE.E. (1984) Relationships in Marriage and The Family (Second Edition) Macmillan Publishing Company, a Division of Macmillan, Inc. U.S.A.
13. ÖNGEL.E., BEDİR.E., KARAKAYA,M., KILIÇ.C, TOKUROĞLU.B. (1997) Yüksek Enflasyonun Aile İçi İlişkiler Üzerinde Etkisi. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. Yayın No: 101 Ankara.
14. SPROLES.G.B., MARLOVVEJ. (1986) Economic Determinants of Family Development Processes. Journal of Consumer Studies and Home Economics. 10:59-75.
15. SUMARWAN,U., HIRA,T.K. (1992) Credit, Saving and Insurance Practices Influencing Satisfaction With Preparation for Financial Emergencies Among Rural Household. Home Economics Research Journal, 21(2): 206-227.
16. TERZİOĞLU, R.G. (1973) Ev İdaresi Yönünden Aileler Üzerinde Bir Araştırma. Hacettepe Üniversitesi. Ev Ekonomisi Yüksek Okulu. Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Bölümü. Basılmamış Doktora Tezi. Ankara.
17. TERZİOĞLU, R.G. (1978) Malatya İli Kırsal ve Kentsel Alanlarında Yaşayan Ailelerin Ev Yönetimi Biçimi ve Kadının Yönetimdeki Etkinliği Üzerinde Bir Araştırma. Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Bölümü Doçentlik Tezi Ankara.
18. TERZİOĞLU, R.G.(1987) Ev İdaresi ve İlkeleri. Doğu Matbaacılık ve Tic. Ltd. Şti. Ankara.
19. TERZİOĞLU,R.G. (1990) Ailenin Ekonomik Faaliyetleri. Türkiye Aile Yılı. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. Ankara.
20. TERZİOĞLU,R.G., ŞAFAK.Ş. (1988) Money Use and Purchases in Families in Which The Wife Works: A Turkish Example. Journal of Consumer Studies and Home Economics. 12(4):341-48.
21. TITUS.P.M., FANSLOW.M.A., HIRA,T.K. (1989) Net Worth and Financial Satisfaction as a Function of Household Money Managers Competencies. Home Economics Research Journal. 17(4): 309-318.
22. UNGER.M.A., WOLF.H.A. (1978) Personal Finance (Fifth Edition), Allyn and Bacon, Inc. U.S.A.
23. VARCOE.K.P. (1990) Financial Events and Coping Strategies of Household. Journal of Consumer Studies and Home Economics. 14(1): 57-69.
24. WELLS.H.L. (1959) Financial Management Practices of Young Families. Journal of Home Economics. 51:439-444.
25. WILLIAMS,F.L.,NALL,M.,DECK,P.Z. (1976) Financial Problems of Urban Families. Home Economics Research Journal. 4(3):185-196.